

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„MY JSME DĚTI
Z JUGOSLÁVSKÉ“

Mateřská škola Brno, Jugoslávská 70, příspěvková organizace
Jugoslávská 70, 613 00 Brno

Obsah školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání:

1. Identifikační údaje o mateřské škole
2. Obecná charakteristika školy
3. Podmínky vzdělávání
4. Organizace vzdělávání
5. Charakteristika vzdělávacího programu
6. Vzdělávací obsah
7. Evaluační systém

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název: Mateřská škola Brno, Jugoslávská 70, příspěvková organizace

Sídlo: Jugoslávská 70, Brno – Černá Pole, 613 00

Zřizovatel: Úřad městské části města Brna Brno – Sever Bratislavská 70
601 47 Brno

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 70 99 40 64

E-mail : info@msjugo.cz

Webové stránky: www.msjugo.cz

Číslo účtu: 27-74 960 10 297/ 0100

Mobilní telefon: 608 134 33

Ředitelka školy: Daniela Kriklová

Typ školy: mateřská škola s celodenním provozem
dvě věkové smíšené třídy

Název ŠVP: „My jsme děti z Jugoslávské“

Zpracovala: Daniela Kriklová, ředitelka školy za podpory svých kolegyň

Č. j.: MŠ 32/2018/P dne 3. 9. 2018

Platnost od: 3. 9. 2018

Aktualizace: k 1. 9. 2022

Razítko a podpis ředitelky

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Charakter a specifika budovy:

Mateřská škola je rodinného typu a nabízí dětem i rodičům přátelské prostředí. Je umístěna v přestavěném dvoupodlažním rodinném domě v klidnější části Brno-Sever v Černých Polích.

V suterénu je šatna pro obě třídy, v přízemí kuchyně a třída Sluníček, v 1. nadzemním patře třída Motýlků a poté podkroví, které využíváme nejen pro pohybové a výtvarné aktivity při nepříznivém počasí, ale i při odpoledních setkáváních s rodiči.

K budově mateřské školy patří zahrada s herními prvky a velkým pískovištěm, která prošla v roce 2020 rekonstrukcí a kde nejvíce času trávíme v teplých měsících

Dopravní dostupnost školy:

Škola se nachází v blízkosti městské tramvajové a autobusové dopravy (9,5). Máme tak snadnou možnost cestování MHD do divadel, na výstavy i na výlety.

Informace z historie školy:

Sídlí tu od roku 1959, kdy měla kapacitu 40 dětí. V letech 2009 až 2011 prošla mateřská škola celkovou rekonstrukcí, byla přistavěna půdní vestavba a kapacita se navýšila na 50 dětí, škola je dvoutřídní a pracují zde 4 učitelé a hospodář školy.

O kvalitní stravu pro naše děti i zaměstnance se stará Školní jídelna Blažkova 9, odkud jídlo dovážíme.

PROMĚNY NAŠÍ ŠKOLY

Před rekonstrukcí 2. 7. 2009 (foto: archiv mateřské školy).

Po rekonstrukci 17. 2. 2011. (foto: archiv mateřské školy)

První den nového školního roku - 3. září 2012.

S dětmi na školní zahradě (foto: archiv mateřské školy).

Nový plot – podzim 2014 (foto: archiv mateřské školy).

Rekonstrukce zahrady r. 2020

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. VĚCNÉ PODMÍNKY

Po kompletní rekonstrukci budovy dokončené 22. 12. 2010, splňuje budova podmínky pro celodenní pobyt padesáti dětí. Vzhledem ke svažitému sklonu pozemku nebylo možné vybudovat bezbariérový přístup ke vchodu do budovy, stejně tak vnitřní uspořádání budovy nebylo možné upravit bezbariérově.

Budova má zabudovaný elektronický zabezpečovací systém s napojením na pult centrální ochrany, telefonní ústřednu, vnitřní komunikační systém, zvenčí u hlavního vchodu je čtečka s klávesnicí, hlasový komunikátor a zvonky na všechna podlaží. K zajištění bezpečnosti dětí při pobytu na zahradě byla v roce 2018 instalována nová, klíčem uzamykatelná branka.

Do budovy se přichází hlavním vchodem ze školní zahrady do prostoru s čistící zónou. Vlevo do šatny se vstupuje do šatny dětí, která je vybavena dětskými šatnovými skříňkami. Ze šatny se vchází do kotelny, do skladu a dětského zahradního WC – ten má druhý vchod i ze zahrady – a do zázemí dospělých. Zde je umístěna kancelář ředitelky, šatna a hygienické zázemí pro personál. Naproti hlavního vchodu je umístěna úklidové komora. Vpravo se nachází schodiště, po kterém se postupně dostaneme do tří nadzemních podlaží školy: do třídy Sluníček, do třídy Motýlků, a do podkrovního víceúčelového ateliéru. Ve všech podlažích jsou mezi chodbou a dalším prostorem zabudovány protipožární dveře.

Ve třídě Sluníček se nachází školní jídelna – výdejna. Je vybavena kuchyňskou linkou, ledničkou pro stravování dětí a ledničkou pro zaměstnance, nerezovým dvojdřezem se sprškou, nerezovým stolem a elektrickým sporákem s odvětráváním par, mikrovlnou troubou, nerezovou pojízdnou vodní lázní, myčkou nádobí. Druhá myčka je umístěna ve třídě Motýlků v menší úklidové komoře. Strava je podávána ve třídách – do třídy Motýlků se transportuje výtahem.

Třídy jsou z velké části vybaveny novými kvalitními hračkami, didaktickými pomůckami a dalšími materiály pro výchovně vzdělávací práci. Průběžně je doplňujeme, v případě potřeby obnovujeme. Je jich dostatečný počet a většinou jsou uloženy tak, že jsou dětem dostupné. Pro hudebně výchovnou práci máme základní Orffův instrumentář, dva nové malé klavíry, velmi kvalitní zvonkohru, altový metalofon a altový xylofon. Výtvarné práce dětí jsou vystaveny ve třídách anebo v šatnách na barevných nástěnkách. Každá třída má svoji vlastní umývárnu vybavenou odpovídajícím počtem záchodů a umyvadel a sprchou.

Pro odpočinek dětí máme lehátka s matrací pro pevnou oporu zad, která rozkládáme v prostoru herny ve třídách. Lůžkoviny má každé dítě uloženo ve vlastní polici v přímo větratelném přístavku, zde jsou uložena i lehátka. Škola má vlastní automatickou pračku a sušičku. O praní ručníků, lůžkovin a dalšího se stará školník/ice.

Podkroví je zařízeno víceúčelově s tělovýchovným náradím a náčiním, prostor slouží také pro hudební i výtvarné činnosti. Využíváme ho k divadelním představením a programům pro rodiče. Učitelky zde mají k dispozici pracovní stůl s počítačem, internetovým připojením a tiskárnou pro přípravu ke své práci a k samostudiu.

Mateřská škola má vlastní školní zahradu, která prošla rekonstrukcí v roce 2020. Ze zahrady byla odstraněna písková plocha a nebezpečné obrubníky. Celá plocha byla zatravněna, okolí plotu bylo osazeno tújemi a na pomůcky pro výchovně vzdělávací činnost byl postaven zahradní domek. Na zahradě je dále prostorné pískoviště s natahovací plachtou pro zakrytí, zahradní lavička a čtyřmístnou vahadlovou pružinovou houpačku s pryžovou plochou.

Budova má vlastní plynový kondenzační kotel s termoregulací k vytápění budovy a současně k ohřevu vody s regulací teploty vody a vlastní pračku a sušičku a tak se o praní a sušení ručníků, ložního i dalšího prádla stará personál školy.

Další záměry:

- připravovat dětem dostatek materiálu a pomůcek pro experimenty (6/2023)
- zřízení herních tematických koutků ve třídách (8/2023)
- více plánovitě obměňovat hračky a učební pomůcky ve třídách (6/2023)
- doplnění zahrady o herní prvky a prvky environmentální výchovy (8/2023)

3.2. ŽIVOTOSPRAVA

Strava je dovážena ze Školní jídelny Blažkova 9, která odpovídá za hodnotnou a vyváženou stravu podle stravovacích předpisů. O dovezené jídlo se stará a připravuje k podávání pracovník školní kuchyně ve školní jídelně – výdejně. Přestávka mezi jídly nepřesahuje 3 hodiny. Do jídla děti nenutíme, vhodným způsobem se snažíme o to, aby ochutnaly a postupně si zvykaly na nová jídla a chutě. Ovoce a zelenina je součástí druhé svačinky každý den.

Po celý den je zajišťován dostatečný pitný režim, děti jsou k pití během dne vybízeny a k dispozici je jim čaj, voda nebo ovocná šťáva.

Vedeme děti k **samostatnosti při stolování** a kulturním stravovacím návykům.

Provoz školy je zajišťován od 6.30 hod do 16.30 hod.

Pravidelný denní režim je pružný a aktuálně se může přizpůsobovat vzniklým situacím. Optimální doba příchodu dětí do školy je do 8.00 hod. Rodiče (nebo rodiči zmocnění zástupci) osobně předávají převlečené dítě učitelce ve třídě, rovněž tak si pro něj do třídy přicházejí.

Pobyt venku je zajišťován denně, ale je přizpůsobován roční době, počasí, kvalitě ovzduší. Procházky nebo individuální či skupinové vyžití dětí na zahradě školy či v okolí školky je v rámci dne zajištěno v dostatečné míře a vede k utužování jejich fyzického a psychického zdraví.

Taktéž odpolední odpočinek je přizpůsobován individuálním potřebám, minimální doba na lehátku je třicet minut. Pro děti nevyžadující spánek je po té nabízena individuální klidová činnost, tak aby nerušili ostatní, jež klid na lůžku potřebují.

Další záměry:

- starší děti si budou dle chuti mazat svačinky samy (4/2023)

- ukotvení hrnečků ve třídě pro zajištění stálého pitného režimu (8/2023)

3.3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Celý pobyt dítěte v mateřské škole je komplexním vzdělávacím působením, kdy paní učitelky celý den působí na děti, rozvíjí jejich individuální schopnosti. V dětech se snažíme rozvíjet ohleduplnost, zdvořilost, učíme je vzájemné pomoci a podpoře. Všechny děti i jejich rodiče mají rovnocenné postavení, stejné možnosti, práva i povinnosti. Nikdo není zvýhodňován či znevýhodňován. Laskavým, vstřícným a přátelským prostředím chceme probouzet v dítěti aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, ale i ukázat, co vše umí, zvládne a dokáže.

Snažíme se v dětech rozvíjet citlivost pro druhé, ohleduplnost, slušnost a zdvořilost, učíme je vzájemné pomoci a podpoře, toleranci, umění se podřídit, uskromnit se, vystupovat sám za sebe, být zodpovědný – sám za sebe i za společné dílo, přemýšlet o svém jednání i předvídat jeho důsledky a nenechat se strhnout k nepředloženostem.

Nepodporujeme soutěživost, všechny děti „pracují“ podle svých možností, schopností a individuálních potřeb a nikdo není zvýhodňován či nezvýhodňován.

Již při zápisu do mateřské školy jsou rodiče informováni o **adaptačním programu**. Pro děti se jedná zpravidla o první zátěžovou zkoušku, první odloučení od rodičů a strávený čas v novém prostředí bez nich. **Nově příchozím dětem umožňujeme postupný a pro všechny strany přijatelný adaptační režim, kdy lze děti přivést do školky na dopolední program. Vstup rodičů při adaptaci nesmí narušovat režim dne.**

Rodiče mohou po dohodě s učitelkou vyzvednout dítě před vycházkou či po obědě.

Všechny děti mají v naší škole **stejná práva i povinnosti** a jsou pro všechny stanovena stejná **pravidla soužití (Krtečkova pravidla)**. Ve třídě jsou vyvěšeny v podobě piktogramů a v písemné podobě jsou také součástí piktogramů. Pokud je některé z pravidel porušeno, znovu je připomenuto, popřípadě je o něm diskutováno, což následně působí jako zpětná vazba.

V naší mateřské škole je kladen důraz na **multikulturalismus**, jelikož v městské části žijí i komunity jiných národností. Všechny děti v mateřské škole mají rovnocenné postavení. Navíc děti velmi rychle pochopí, že jiná kultura je přínosná i pro jejich další poznání a učení.

Pedagogický styl vedení učitelek směrem k dětem je sociální – respektujeme samostatné rozhodování dětí, práci dětí zbytečně neorganizujeme, pracujeme formou nabídky, dáváme dětem možnost výběru, podporujeme jejich iniciativu a samostatnost, jsme k dětem přátelské a dáváme jim možnost projevit jejich osobnost.

S kulturními akcemi či jinými akcemi jsou rodiče seznamováni nejen prostřednictvím nástěnky v šatně, ale i na internetových stránkách školy. V průběhu roku se děti učí vyřizovat vzkazy rodičům.

Další záměry:

- Nechat děti si vytvořit vlastní pravidla (5/2023)
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků v sociálním rozvoji dětí (8/2023)

- Další vzdělávání pedagogických pracovních k efektivnímu začlenění dětí jiných národností (8/2023)

3.4.ORGANIZACE

Při organizaci dne v mateřské škole vždy **reagujeme na aktuální situace (aktuální dění, klimatické podmínky)**, při pořádání výletů, návštěv kulturních představení a jiných akcí.

Základním a stálým úkolem je zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí.

Organizace dne – základní orientační časové členění je specifikováno ve školním řádu.

RÁMCOVÉ USPOŘÁDÁNÍ DNE:

- uspořádání dne vychází z aktuální situace ve třídě (věkové složení, schopnosti a možnosti dětí, individualita ...), spočívá v kreativě učitelky (psychohygienické zásady - střídání různých aktivit s relaxací)
- snažíme se dodržovat poměr spontánních a řízených činností, aby byl vyvážený
- poskytujeme dostatek času a prostoru pro spontánní hru
- plánujeme činnosti tak, aby vycházely z potřeb a zájmu dětí
- pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidového koutu a neúčastnit se společných činností
- denní řád je dostatečně pružný, přizpůsobivý momentální situaci na škole, umožňuje reagovat na změny

Další záměry:

- poskytnout dětem více relaxačních koutků (8/2023)
- promyslet a zajistit funkční a bezpečný systém přesouvání dětí do šatny na přípravu na pobyt ven (6/2023)

3.5.ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Pracovníky mateřské školy jsou ředitelka školy, pedagogičtí pracovníci a správní zaměstnanci. Mzdová účetní, účetní školy a ostatní služby jsou zajištěny smluvně.

Pracovníci mají své pracovní povinnosti, pravomoci i úkoly stanoveny v pracovních náplních.

Pracujeme jako tým kolegů, kteří se vzájemně respektují. Snažíme si vycházet vstříc, důvěřovat si a je pro nás důležitá každodenní spolupráce a návaznost. Společně rozhodujeme o zásadních otázkách života a práce ve škole.

Na zpracování ŠVP se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci.

Ke kvalitnímu řízení patří i dobrá spolupráce se zřizovatelem, Magistrátem města Brna, Krajským úřadem pro Jihomoravský kraj a dalšími orgány a institucemi.

Další záměry:

- další školení všech pedagogických pracovních v rámci ŠVP (8/2023)

- více podpořit spolupráci se zřizovatelem, MMB (6/2023)

3.6. PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

Obvykle vykonávají výchovně vzdělávací práci a čtyři kvalifikované učitelky. Pracovní tým funguje na základě partnerství.

Učitelky mají právo i povinnost se dále odborně vzdělávat. Chovají se a jednájí profesionálním způsobem, jsou komunikativní a svým přístupem předcházejí vzniku konfliktních situací.

Služby zaměstnanců školy jsou rozvrženy tak, aby byla řádně pokryta provozní doba školy (viz samostatný rozpis); počty zaměstnanců na škole jsou však určovány jinými závaznými předpisy (rozpočtovými pravidly).

Další záměry:

- Učitelky se budou i nadále odborně vzdělávat (8/2023)

3.7. SPOLUÚČAST RODIČŮ

Společným životem ve škole vzniká postupně mezi pracovníky a většinou rodičů otevřenost a důvěra, přátelská atmosféra, vstřícnost, ochota ke spolupráci. Učitelky se snaží porozumět a vyhovět potřebám dětí i rodičů, jednájí taktně a zachovávají mlčenlivost o důvěrných informacích. Poskytují informace o možné péči odborných pracovišť.

Rodiče jsou informováni o životě a dění ve škole ústně i písemně na obvyklých místech v šatně nebo mohou využít osobních konzultací s paní učitelkami.

O dětech, jejich individuálních potřebách, pokrocích i problémech, společných postupech při výchově, o dění v MŠ si můžeme vzájemně popovídat:

- Při každodenním příchodu nebo odchodu dětí
- Na schůzce dohodnuté s učitelkou nebo ředitelkou školy
- Na rodičovských schůzkách

Vítáme od rodičů nápady, náměty, případnou pomoc při pořádání akcí, materiální a finanční dary, fyzickou pomoc při opravách a údržbě školy.

Další záměry:

- rozšířit nabídku aktivit s rodiči (8/2023)

3.8. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

O přijetí dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami rozhoduje ředitelka mateřské školy na základě doporučení školského poradenského zařízení a lékařského vyjádření, k přihlédnutím k podmínkám mateřské školy. Respektujeme základní i speciální potřeby dětí, vytváříme optimální podmínky pro individuální osobnostní rozvoj a přirozené prostředí pro získání životních kompetencí. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami zahrnuje učitelka do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně

stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou opatření stanovována školským poradenským zařízením po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dítěte se speciálně vzdělávacími potřebami je volba vhodných vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními.

Záměrem při zařazení dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami je navázat úzkou spoluprací s rodinou a školským poradenským zařízením, vytvoření vhodných podmínek v mateřské škole a spolupráce učitelek.

Další záměry:

- učitelky se budou podle potřeby nadále vzdělávat v této oblasti (8/2023).

3.9. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

Nadané děti jsou vzdělávány společně s ostatními. Respektujeme a podporujeme jejich nadání, cíleně jim nabízíme náročnější stimulace pro jejich rozvoj, poskytujeme jim možnost seberealizace, dáváme jim prostor k uplatnění. V případě nadaného dítěte vytváříme individuální vzdělávací plán. Rozvoj a podpora schopností je organizována tak, aby nebyla jednostranná a neomezila pestrost obvyklé vzdělávací nabídky a nebyl opomíjen rozvoj celkové osobnosti dítěte.

Další záměry:

- učitelky se budou podle potřeby nadále vzdělávat v této oblasti (8/2023).

3.10. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Mateřská škola vytváří vhodné prostředí pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Učitelky spolupracují a komunikují s rodiči, přizpůsobují činnosti možnostem a schopnostem dětí, volí vhodné metody a formy vzdělávání a aktivně podněcují pozitivní vztahy, které vedou k důvěře a spolupráci s rodiči. Učitelky uplatňují k dětem laskavě důsledný přístup, přijímají dítě pozitivně. Třídy jsou vybaveny a nadále dovybavovány hračkami a pomůckami vhodné pro děti od dvou do tří let, uložení a organizace hraček je přizpůsobena věku dětí, třídy poskytují dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Mateřská škola zajišťuje vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí.

Další záměry:

- budeme dále rozšiřovat nabídku vhodných hraček a pomůcek (08/2023) a učitelky se budou nadále vzdělávat v metodice a didaktice práce s mladšími dětmi (08/2023)

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola je zřízena jako dvoutřídní škola, ve třídách jsou zapsány děti věkově smíšené (obvykle děti od 3 do 6 let, případně starší s odkladem školní docházky). Výchovně vzdělávací práci s dětmi se věnují obvykle čtyři pedagogické pracovnice, provoz zabezpečují obvykle dva provozní pracovníci, kteří mají na starost i školní jídelnu-výdejnu.

Třídy jsou naplňovány obvykle do počtu 25 dětí.

Do jednotlivých tříd rozděluje nově přijaté děti ředitelka před zahájením školního roku – a to podle počtu volných míst ve třídách, s přihlédnutím na přání rodičů (sourozenci, kamarádi, konkrétní třída či učitelka, ...), na dosažení rovnoměrného počtu dívek a chlapců a na věkové rozložení dětí. Děti zůstávají po celou dobu předškolního vzdělávání v jedné třídě, přemístění je možné po dohodě s rodiči, zpravidla však při zahájení nového školního roku.

Do mateřské školy jsou přijímány obvykle děti po dovršení 3 let věku v rámci přijímacího řízení. Zápis pro následující rok do všech MŠ v městě Brně je centrálně řízen Magistrátem města Brna, obvykle v jarním období a probíhá elektronickým způsobem. Podmínky přijetí dítěte do MŠ a podrobné informace, pravidla a termíny jsou veřejnosti přístupné na www.zapisdoms.brno.cz a na webových stránkách školy. Přijímací řízení probíhá ve správním řízení podle kapacitních možností školy. Děti mohou být přijaty k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku a to na uvolněná místa do naplnění kapacity školy.

Při zahájení docházky upravujeme po dohodě s rodiči pro děti adaptační režim.

Denní režim je pružný a reaguje na aktuální změny, situace a potřeby v denním programu jsou zařazovány i pohybové aktivity dětí. Snažíme se o vyváženost poměru spontánních a řízených aktivit.

Souběžné působení učitelek ve třídě je zajištěno při přípravě pobytu na ven a pobytu venku.

V jednotlivých třídách se pracuje podle obdobných Třídních vzdělávacích programů, snažíme se, aby všechny děti dostaly v maximální míře podobné příležitosti ke svému osobnímu rozvoji. Děti mají možnost výběru činností i možnost neúčastnit se společných činností.

V oblasti metod výchovy a vzdělávání uplatňujeme situační učení, spontánní sociální učení, prožitkové a kooperativní učení hrou, založené na přímých zážitcích dítěte.

Podle možností školy respektujeme individuální přání rodičů na stravování dítěte; nemůžeme však zajistit speciální diety. Aktuální jídelníček mají rodiče k dispozici v mateřské škole, na webových stránkách mateřské školy nebo se s ním mohou s předstihem seznámit přímo na webových stránkách Školní jídelny Blažkova 9 www.zsblazkova.cz/kuchyn.php

Upřednostňujeme smyslové vnímání jako základ veškerého přirozeného poznávání. Aktivně denně podporujeme rozvoj komunikativních dovedností.

4.1 INDIVIUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Individuálním vzděláváním se rozumí poskytování povinného předškolního vzdělávání jinou formou než pravidelná docházka do mateřské školy. Kromě domácího vzdělávání se této formy využívá také, dochází-li dítě do mateřské školy či zařízení, které není uvedeno v rejstříku škol.

Zahájení individuálního vzdělávání

Zákonný zástupce dítěte písemně oznámí mateřské škole, že chce své dítě vzdělávat individuálně. Pokud má individuální vzdělávání probíhat po převážnou část roku, oznamuje zákonný zástupce toto rozhodnutí mateřské škole tři měsíce před začátkem školního roku. Pro individuální vzdělávání na kratší dobu se může zákonný zástupce rozhodnout kdykoliv v průběhu školního roku. Individuální vzdělávání začíná dnem, který následuje po dni, kdy bylo oznámení o volbě individuálního vzdělávání doručeno mateřské škole. Oznámení o zahájení individuálního vzdělávání může být učiněno opakovaně.

Po převzetí oznámení o zahájení individuálního vzdělávání má mateřská škola povinnost seznámit zákonné zástupce s oblastmi, ve kterých má být dítě vzděláváno.

K tomu využíváme následující materiály:

- Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
- Konkretizované očekávané výstupy
- Desatero pro rodiče předškolního věku

Mateřská škola doporučí zákonným zástupcům vytvářet sběrné portfolio, kam budou zakládat materiály související s individuálním vzděláváním dítěte (výtvarné práce, fotografie dětských prací, pracovní listy, seznam literatury,...)

Termín pro ověřování dosahování očekávaných výstupů probíhá dle platné legislativy a je specifikováno ve školním řádu mateřské školy. Cílem ověření není zkoušet, očekávané výstupy Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání mají podstatu směřující, orientační a doporučující. Vše probíhá formou rozhovoru se zákonným zástupcem, pozorováním dítěte (připravená cílená nabídka činností), není nutné si vynucovat aktivní zapojení dítěte. Časová náročnost ověření odpovídá možnostem a potřebám všech zúčastněných – maximálně 15-20 minut.

Ukončení individuálního vzdělávání

Kdykoliv v průběhu školního roku může zákonný zástupce individuální vzdělávání svého dítěte ukončit. V případě neomluvené neúčasti u ověření v obou stanovených termínech ukládá školský zákon řediteli školy povinnost vydat rozhodnutí o ukončení individuálního vzdělávání a individuální vzdělávání nemůže být znovu povoleno.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Filozofie a východiska programu mateřské školy

Význam a poslání mateřské školy:

MŠ je v životě dětí prvním místem, které umožňuje dítěti začlenit se do sociální skupiny a učit se zvládat sociálně přijatelná pravidla. Zde mohou naplňovat svoji dozrávající potřebu překračovat hranice vlastní rodiny a vstoupit a být ve větším lidském společenství a se svými vrstevníky a společně s nimi objevovat svět.

Cíle (záměry):

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

VIZE ŠKOLY – VYTVOŘIT PRO DĚTI OPTIMÁLNÍ PODMÍNKY K:

- získání samostatnosti - děti se budou učit zodpovědnosti za svoje osobní počínání
- rozvíjení a prohlubování vlastní tvořivosti
- získání zdravého sebevědomí - děti se naučí poznávat nové věci, příležitosti
- trvalejšímu upevnování vědomostí a znalostí - děti si zapamatují více, když k poznání dojdou samostatně
- svobodnému rozhodování dětí při zachování zodpovědnosti – ohled na své okolí
- spolupráci v týmových hrách a činnostech - kooperace s ostatními dětmi
- vyloučení frustrace – každé dítě je originální osobností důslednosti při plnění úkolů.

Těžištěm našeho učitelského směřování je tedy:

- výchova k lidství
- pěstovat solidní mezilidské vztahy na všech úrovních
- vytváření radostného, klidného, vstřícného a pohodového prostředí a v něm s jistotou náročností a důsledností působit na rozvoj dětské osobnosti

Zaměření naší MŠ:

- Oblast estetická – neboť je potřeba zdravých, fyzicky zdatných, tvořivých a vnitřně svobodných lidí
- Oblast etická – neboť se vytrácejí elementární základy slušného lidského myšlení, cítění, jednání a chování
- Oblast ekologická a environmentální – neboť vše souvisí se vším

Respektujeme individualitu dětí, jejich potřeby i možnosti, poskytujeme pomoc a podporu, postupně zvyšujeme nároky ve všech činnostech v průběhu dne.

Nejcennější metodou je **prožitkové učení** – kdy děti vlastní hrou, spontánními činnostmi, činnostmi pro potěšení, činnostmi řízenými...získávají přímé zážitky a zkušenosti, zažívají radost, rozšiřují své poznatky, zkušenosti a dovednosti.

Základy pro **kooperativní učení** budujeme ve společných hrách – nejlépe se uplatní při nejrůznějších společném konstruování ze stavebnic či při výtvarných činnostech, děti pak vidí výsledek své práce a mohou z něj mít radost.

Situační a sociální učení probíhá v průběhu celého dne – učí se komunikovat, řešit nejrůznější situace běžného dne i konflikty, učí se naslouchat, vyjadřovat souhlas i nesouhlas, jednou z metod je i používání komunitního kruhu.

POPIS ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Práce s těmito dětmi probíhá v naší MŠ v součinnosti s rodiči a odbornými pracovníky, jako je PPP, dětský lékař, logopedie, sociální pracovníci a další. Záznamy o jejich pokroku se provádí v jednotlivých třídách v rámci diagnostiky dětí. Pro děti s OŠD jsou vytvořeny individuální plány, které jsou průběžně vyhodnocovány a konzultovány s rodiči dětí.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. MŠ Jugoslávská se snaží o vytvoření optimálních podmínek, které vedou k rozvoji osobnosti každého dítěte. Vedeme děti k učení, ke komunikaci s ostatními a pomáháme jim, aby dosáhly co největší samostatnosti. Na základě znalostí a rozvojových možností každého dítěte poskytujeme včasnou pedagogickou péči, a tím zlepšujeme jejich životní i vzdělávací šance. Individuální rozvojové možnosti dětí jsou maximálně podporovány. Veškeré činnosti jsou prováděny tak, aby všechny děti zažívaly úspěch a radost z toho, co se jim povedlo.

Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb. Pedagogičtí pracovníci volí vhodné vzdělávací metody a prostředky, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními.

Podpůrná opatření prvního stupně: Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). PLPP zpracovává škola samostatně. Podpůrná opatření prvního stupně navrhuje, vytváří a upravuje MŠ. Úpravy ve vzdělávání navrhují pedagogičtí pracovníci, přičemž spolupracují se zákonným zástupcem dítěte. PLPP má písemnou podobu.

Podpůrná opatření od druhého do pátého stupně: Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. IVP zpracovává v písemné podobě škola na základě doporučení ŠPZ. Zvýšenou pozornost věnujeme dětem s odkladem školní docházky. Pokroky jsou zaznamenávány v individuálním hodnocení dítěte a konzultovány se zákonnými zástupci dítěte.

Zařazení dětí se zdravotním znevýhodněním a zdravotním postižením do naší MŠ, tedy individuální integrace v praxi znamená především vytvořit a zajistit další důležité podmínky:

- Věcné prostředí – především bezbariérový přístup a bezbariérové vnitřní prostory včetně sanitárního zařízení (a to bohužel v naší budově i přes provedenou rekonstrukci, přístavbu a vestavbu už není technicky realizovatelné)
- Kompenzační, speciální, technické a didaktické pomůcky, ...
- Další podmínky podle druhu a stupně postižení ...
- Případné snížení počtu dětí ve třídě
- Personální zajištění – přítomnost asistenta, popř. speciálního pedagoga

Vzhledem k výše uvedenému – především v prvním a druhém bodě – není naše zařízení pro individuální integrace v řadě případů nejvhodnější.

V případě vážného zájmu rodičů o integraci dítěte v MŠ (záleží na druhu a stupni postižení a dalších okolnostech a možnostech rodiny) je potřeba se **oboustranně** seznámit s potřebami dítěte a možnostmi školy i rodiny, situaci důkladně zvážit a teprve potom zodpovědně rozhodnout.

POPIS ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH DĚTÍ

Při vzdělávání mimořádně nadaných dětí školní vzdělávací program zahrnuje možnost rozšíření nabídky dalších aktivit podle schopností, zájmů a nadání těchto dětí. Rozvoj a podpora nadaných dětí je v MŠ Jugoslávská zajišťována tak, aby nebyla jednostranná dle jejich nadání, ale aby zaručila pestrost a rozmanitost obvyklé vzdělávací nabídky. Vytváříme podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných. Nadaným žákem se pro účely této vyhlášky považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou. U mimořádného intelektového nadání je umožněno obohacování učiva nad rámec předmětů a vzdělávacích oblastí školního vzdělávacího programu. Dítě, které vykazuje známky nadání, je dále podporováno. Vzdělávání dětí probíhá způsobem, při kterém je stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání, aby se nadále tato nadání mohla ve škole projevit, uplatnit a dále se rozvíjet.

POPIS ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Rámcové cíle a záměry vzdělávání obsažené v RVP PV a kurikulu podpory zdraví jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Zpravidla jde u dětí o první sociální zkušenost mimo širokou rodinu a projevuje se silnější citovou vazbou na dospělou osobu. Nejčastěji se učí napodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou.

POPIS ZAJIŠTĚNÍ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ S NEDOSTATEČNOU ZNALOSTÍ ČESKÉHO JAZYKA

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Učitelky se budou podle potřeby nadále vzdělávat v této oblasti (8/2023).

Jako podpůrný materiál využíváme:

- Metodický materiál MŠMT k poskytování bezplatné jazykové přípravy v předškolním a základním vzdělávání
- Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Didaktický styl vzdělávání dětí je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Obsah vzdělávání je uspořádán do pěti integrovaných bloků – podtémat. Podtémata se všechny společně prolínají denním životem školy a ukazují propojený soubor očekávaných výstupů – kompetencí.

Klíčové kompetence předškolního vzdělávání:

kompetence k učení

kompetence k řešení problémů

kompetence komunikativní

kompetence sociální a personální

kompetence činností a občanské

Podtémata jsou rozpracována v tematických částech písemně na třídách. Máme na paměti, že některé dílčí cíle výchovně vzdělávací činnosti je nutné sledovat a naplňovat každodenní činností.

Jde zejména o:

- dodržování dohodnutých pravidel
- kulturní stolování
- celkovou komunikaci
- návyky sebeobsluhy, osobní hygieny

CELOROČNÍ TÉMA NESE NÁZEV: **Hrajeme si celý rok**

Integrovaný blok: Já a moji kamarádi

Cílem IB je podpořit přirozený přechod z rodiny do prostředí MŠ, seznámit se s ním, s kamarády, dospělými. Podporovat utváření vztahu k sobě, k jinému dítěti i dospělým. Rozvíjet a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci.

i. Podílet se na vytváření a respektování pravidel soužití v kolektivu, která přispívají k pohodě a podnětnosti prostředí.

Seznámit děti se základními poznatky o těle, jeho přirozeném vývoji a základních funkcích, prostřednictvím pocitů a všech smyslů.

Návrhy podtémat:

- Poznávám nové prostředí
- Já a ty, my jsme dobří kamarádi
- Krtkova pravidla
- Já a moje tělo
- Jak jsem vyrostl
- Co děláme celý den
- Už se těším do školy
- Každý jsme jiný
- Kdo je u nás doma

Kompetence k učení:

- Učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.

Kompetence k řešení problémů:

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence:

- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

Sociální a personální kompetence:

- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

Činnostní a občanské kompetence:

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

Dílčí cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů k druhým lidem
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznámení s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- smyslové a psychomotorické hry
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, individuální a skupinová konverzace
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- jednoduché pracovní a sebe obslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- spontánní a námětové hry
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů

- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou a jejich smysluplné praktické aplikaci
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

Očekávané výstupy

- zachovávat správné držení těla
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení zdravotní, s pohybem a sportem
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- pojmenovat většinu toho, čím je oklopeno
- poznat napsané své jméno
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- uvědomovat si své možnosti i limity
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma v mateřské škole i na veřejnosti)
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- orientovat se v bezpečně známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod...)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větech
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci řeči
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- vyjádřit svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- rozhodovat o svých činnostech
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva k druhým a respektovat je
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich

a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

Integrovaný blok: Proč chráníme přírodu?

Cílem IB je seznámit děti s přírodními ekosystémy, zvířaty, rostlinami, počasím a podnebím, které je pro naši zemi i jiné země charakteristické. Získají poznatky o změnách, které provázejí jednotlivá roční období. Osvojí si poznatky a dovednosti, jak pěstovat okrasné, léčivé rostliny a byliny. Pomocí pokusů lépe porozumí přírodním jevům a zákonitostem. Budou přírodu nejen poznávat, ale zároveň získávat poznatky, jak je možné ji pomáhat a chránit.

Návrhy podtémat:

- Plody podzimu
- Vstávej semínko, holala
- Jak se stal ježek zahradníkem
- Objevuji svět zvířat
- Květiny kráslí svět i léčí
- Příroda mi není lhostejná
- Přírodní živly, počasí
- Příroda živá i neživá je plná možností - experimenty mě baví
- Některé stromy se mění, jiné ne
- Vím, co potřebují rostliny a lidé k životu

Kompetence k učení:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Kompetence k řešení problémů:

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

Komunikativní kompetence:

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

Sociální a personální kompetence:

- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

Činnostní a občanské kompetence:

- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Dílčí cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj kooperativních dovedností
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- smyslové a psychomotorické hry
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- námětové hry a činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy

- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- práce s literárními texty, práce s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)

Očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- spolupracovat s ostatními

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát na pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- být citlivé ve vztahu k živým a neživým bytostem, k přírodě i k věcem
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

Integrovaný blok: Chceme být zdraví

Cílem je osvojit si poznatky o tom, co našemu tělu prospívá a naopak škodí. Jak se můžeme chránit před nemocemi i škodlivými vlivy a jevy prostředí. Děti se budou učit správně reagovat

v krizových a nebezpečných situacích. Umět ochránit sebe a zdraví nejen své, ale i ostatních. Seznámí s významem pohybových aktivit, správných hygienických návyků a zdravé stravy – základními pilíři zdravého životního stylu.

Návrhy podtémat:

- Chráním se před nemocemi
- Sportuji v létě i v zimě
- Vím, co mému tělu prospívá
- Dodržuji pravidla i mimo MŠ
- Poznávám nebezpečné jevy a situace
- Zním všechny, kteří mě mohou pomoci – Policie, Lékaři, Hasiči
- Vím, jak se chovat na ulici, silnici

Kompetence k učení:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

Kompetence k řešení problémů:

- chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

Komunikativní kompetence:

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

Sociální a personální kompetence:

- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence:

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dílčí cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopností projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční
- pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- spontánní a námětové hry
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií, apod.)
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat

Očekávané výstupy:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- rozlišovat, co prospívá jeho zdraví a co mu škodí - chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- řešit problémy, úkoly, situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek i odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- vytvořit jednoduchý rým
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit sem tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Integrovaný blok: Já a svět okolo mě

Cílem IB je vzbuzovat u dětí zájem o dění a zajímavá místa v jejich bezprostředním okolí. Budou se seznamovat nejen s městem, ve kterém žijí, ale nabývat vědomosti o České republice, ale i jiných zemích a jejich obyvatelích. Osvojí si poznatky o předmětech, které je obklopují, jejich vlastnostech a využití v běžném životě doma i v mateřské škole. Budeme se společně radovat, oslavovat a prožívat svátky, které jsou součástí našeho života.

Návrhy podtémat:

- Vše, co je kolem mě
- Všechno má svou barvu i tvar
- Advent, vánoční čas
- Znímám město i zemi, ve které žiji

- Víím, že lidé kolem mě mohou být různí
- Poznávám zajímavá místa v blízkosti MŠ
- Zním dopravní prostředky
- Ten dělá to a ten za tohle
- Ahoj, Černé Pole!
- Slavíme ve školce i doma

Kompetence k učení:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje- chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí - poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Kompetence k řešení problémů:

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

Komunikativní kompetence:

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence:

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

Činnostní a občanské kompetence:

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nešikovnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

Dílčí cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

- rozvoj společenského i estetického vkusu
- poznávání jiných kultur

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- lokomoční pohybové činnosti, a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní a námětové hry
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí

na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevu citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- chápat slovní vtíp a humor
- sledovat očima zleva doprava
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít za slovo, až když druhý promluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn, apod.)
- chovat a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých – odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je potřeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)

- sledovat a vyprávět příběh a pohádku
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- odmítnout komunikaci, která je mi nepříjemná
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabším či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- osvojovat i elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých

OBVYKLÉ AKTIVITY ŠKOLY:

- Podzimní zahradní slavnost - Dýně (společné tvoření s rodiči)
- „Mikulášská nadílka“
- Osmítýdenní kurz saunování
- Karneval
- Den otevřených dveří
- Výlety po okolí
- Návštěva seniorů v MŠ
- Rej čarodějnic a čarodějů
- Dopravní hřiště
- Oslava Dne dětí
- Rozloučení s „předškoláky“
- Akce ve spolupráci s PČR, Hasiči

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Východiska:

- evaluace školního roku (ředitelka, učitelky)
- hospitační a kontrolní činnosti (ředitelka školy)
- diagnostické záznamy o dětech a portfolia (učitelky)
- evaluace úrovně školy z pohledu zákonných zástupců (učitelky)
- dotazníky všech zaměstnanců školy (učitelky)
- evaluace TVP (učitelky)
- autoevaluace učitelek (učitelky)
- vnější evaluace – (ČŠI, zřizovatel)

Evaluace je proces neustálého vyhodnocování, znamená zajišťování, porovnávání a vysvětlování dat, které charakterizují stav, kvalitu a efektivnost vzdělávacího procesu a jeho výsledků. Získané poznatky poskytují zpětnou vazbu o kvalitě práce a poté by jich měli využívat k optimalizaci a zlepšování vzdělávacího procesu i vzdělávacích podmínek.

Zaměření	Odpovědnost	Frekvence	Forma zpracování
Evaluace školního roku	Ředitelka, učitelky	1x ročně	-písemně - ústně
Hospitační a kontrolní činnosti	Ředitelka	Průběžně Minimálně 2x ročně	-písemně
Diagnostické záznamy o dětech a portfolia	Učitelky	Průběžně celý rok	-písemně -rozhovory s dětmi -formativní hodnocení dětí -pozorování
Evaluace úrovně školy z pohledu zákonných zástupců		1x ročně - na konci šk. roku	-rozhovory s rodiči -dotazníky
Dotazníky všech zaměstnanců školy	Zaměstnanci	Min. 1x ročně – na konci šk. roku	-písemně
Evaluace TVP	Učitelky	Po ukončení tématu	-písemně
Autoevaluace učitelek	Učitelky	1x ročně – na konci šk. roku	-písemně -ústně
Vnější evaluace	(ČŠI,...)		